

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven drie dierenartsen over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters uit Roosendaal, Hans Van Loo, dierenarts op de Buitenpraktijk van de Universiteit Gent in Merelbeke, en Jan Dijkhuizen van De Graafschap dierenartsen uit Vorden wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Baarmoederprolaps

door calciumtekort

Na een drukke dag krijg ik 's avonds een laatste oproep. Een pas gekalfde, oudere melkkoe kan niet rechtop staan en ligt hevig te persen. Bij mijn aankomst staat de veehouder me al op te wachten. De koe heeft zo hard geperst dat de baarmoeder naar buiten is uitgestulpt. Snelle klinische inspectie leert me dat de koe koudere oren heeft, maar voor de rest behoorlijk alert is. Ik besluit om eerst een epidurale verdoving te geven om het persen tegen te gaan. Daarna trekken we haar achterpoten helemaal naar achteren, zodat ze in kikvorsligging komt te liggen. Op die manier is het gemakkelijker om de baarmoeder terug te duwen. Eerst wordt de nageboorte in de mate van het mogelijke voorzichtig losgemaakt. Ondertussen hebben we een propere plank onder de baarmoeder geschoven en maak ik de wand van de baarmoeder schoon met lauw, rein leidingwater waaraan een niet irriterend ontsmettingsmiddel is toegevoegd. Vervolgens masseer ik de baarmoeder voorzichtig naar binnen. Even later ligt de baarmoeder terug op de juiste plaats. Om nieuwe problemen tegen te gaan zet ik nog een speciale hechting op de vulva voor we de koe terug in normale ligging brengen. Omdat ze nog steeds niet kan staan, denk ik ook aan kalfziekte. Kort na het geven van een calciuminfuus slaagt het dier erin om te staan. Ik adviseer om de koe nog enkele dagen een ontstekingsremmer en antibioticum te geven om een baarmoederontsteking te voorkomen. Een week later mag de hechting verwijderd worden. Dankzij de snelle interventie is erger voorkomen.

De medische term **prolaps uteri**

Prolaps uteri of baarmoederprolaps is een aandoening die af en toe voorkomt bij koeien, meestal binnen de 12 tot 24 uur na het kalven. Hierbij is de baarmoeder als het ware gedeeltelijk of volledig binnenstebuiten gedraaid en naar buiten uitgestulpt.

Een belangrijke risicofactor voor baarmoederprolaps is kalfziekte, omdat hierdoor de baarmoeder onvoldoende kan samentrekken. Ook manuele extractie van het kalf en het ophouden van de nageboorte kunnen het binnenstebuiten keren van de baarmoeder veroorzaken. Vaak beginnen koeien hierop te persen en ontstaat een volledige prolaps.

Prolaps van de baarmoeder moet als een noodgeval beschouwd worden, omdat een snelle aanpak de prognose heel sterk beïnvloedt.

Langer wachten met de behandeling zorgt voor meer oedeem, waardoor het moeilijker wordt om de baarmoeder vlot terug te duwen. Daarnaast zal de baarmoeder snel bevuild raken en is er een groot gevaar op ernstige verwondingen door de koe zelf of door koppelgenoten. Het is bovendien van groot belang om de koe zo rustig mogelijk te houden om doorscheuren van de ophangbanden van de baarmoeder met ernstige levensbedreigende bloedingen als gevolg te voorkomen. In zeer ernstige gevallen kan het nodig zijn om de baarmoeder te amputeren.

Koeien die een baarmoederprolaps hebben gehad, hebben bij een volgende kalving niet meer kans op een nieuwe prolaps. Wel is aangetoond dat ze later vaak minder vlot drachtig raken.